

Hrdinství nebo obět? (soubor textů)

Vložil/a mladez, Po, 02/07/2012 - 13:00

Otištěno z časopisu Bratrstvo 7/2010

JAK VYCHOVAT HRDINU

Ukrývali Židy v Německu a zemích, které Němci za druhé světové války okupovali. Ti, kterým to bylo za války jasné, že si musíme pomáhat, postupně stárli a odcházeli. Manžele Olinerovy v polovině osmdesátých let 20. století napadla myšlenka, že pokud chceme pochopit, jak se člověk stává hrdinou, zajímejme se o tyto lidi.

Našli jich něco přes čtyři stovky, ve čtyřech evropských zemích: Německu, Polsku, Nizozemí a Francii. Strávili s nimi hodiny v rozhovorech. Na některé věci se ptali všech, kladli úplně stejné otázky, aby potom ty odpovědi mohli porovnat. Vedle toho sledovali kontrolní skupinu. Stejný počet lidí, stejného věku, vzdělání, místa bydliště. Ti ale nikoho u sebe neschovali ani se neúčastnili odboje. Kladli jim stejné otázky. Považujete se za věřícího člověka? Jak moc? Vůbec? Trochu? Dost? Silně? Nejvíce hrdinů bylo mezi těmi, kteří se považovali za silně věřící. O něco méně mezi těmi, kdo se označili za dost věřící. Další v pořadí byli ti, kdo se prohlásili za nevěřící. Nejméně pomáhali ti, kdo se považovali za trochu věřící ("...věřím v Boha, ale moc to pro můj život neznamená"). Určitá souvislost mezi vnitřním postojem víry a hrdinstvím tu je, ale není tak úplně jednoznačná.

Zřetelnější souvislost se ukázala u stylu výchovy. Ženy a muži, kteří před čtyřiceti lety nosili brambory do zadních traktů svých bytů, vzpomínali, jak to bylo o dalších dvacet let dřív, když byli sami děti. Skoro všichni se shodovali na tom, že rodiče nebyli moc přísní. Skoro je nebili, což ve třicátých letech 20. století vůbec nebylo obvyklé. Ne že by jim bylo jedno, jak jejich děti jednají. Naopak, měli velmi vyhraněné představy, mravní normy. Ty ale dětem trpělivě vysvětlovali, diskutovali s nimi: "Víš, je dobré udělat toto, protože pak to má tyto důsledky...". Když děti něco provedly, neřešilo se to ve schématu "přestupek - trest". Spíše říkali: "chyba, má tyto neblahé důsledky, tak se z ní můžeš poučit".

Mezi mravními normami byla na předním místě pomoc druhému, když je v nouzi. I když z toho nic nebudeš mít, i když nemůžeš čekat, že on ti oplatí. Rodiče to nejen dětem vštěpovali, ale sami tak jednali. Měli dobré vztahy s okruhem přátel a známých, v širší rodině. Panovalo tam ovzduší "my si pomáháme, my si věříme". Děti z bezpečného zázemí rodiny vycházely ven, lidem mimo v zásadě důvěřovaly. Odvážily se vstupovat do blízkých vztahů, zkoušet nabízet důvěru a čekat, jestli druhý na ni odpoví stejně. Na otázku: "Jaké jste si vybíral/a kamarády?" Odpovídali: "Bohaté i chudé, Poláky i Němce, křesťany i židy, z dělnických rodin i ze vzdělaných. Hleděl jsem na to, jak si s nimi rozumím, jak si jich můžu vážit, ne na společenský status." Rodiče měli pro takové kamarády a dětské lásky porozumění. I oni měli kontakty napříč rozvrstvením společnosti.

Také zazněla otázka: "Byli vaši rodiče věřící? Vůbec? Trochu? Dost? Silně?" Neprojevila se statisticky významná souvislost mezi explicitní vírou rodičů (jak ji vnímaly zpětně jejich děti) a hrdinstvím těch dětí v dospělosti.

Kritik křesťanství by mohl spustit: "Tak vidíte, vy křesťani, nevychováte ze svých dětí statečnější lidi..." Čtenáři a čtenářce Bratrstva však vrtají hlavou ty odstavce o klimatu v rodinách pozdějších hrdinů. O způsobu výchovy. O jejich hodnotách. Vždyť ony jsou v souhlasu s Ježíšem. Jsou ovoce víry. A "po ovoci jejich poznáte je".

Samuel P. Oliner, Pearl M. Oliner: *The Altruistic Personality*
Maxwell Macmillan, New York 1992, 420 stran

Ryšavý, Ivan

SMYSL PRO OBĚT

Co považujete za hrdinství?

Právě před několika dny jsem se vrátil z pouti do Říma, kde jsme navštěvovali místa, spojená se svědectvím víry (mučednictvím) prvních křesťanů. Vždycky si tam znovu uvědomím jejich hrdinství - svědectví své víře, poznání pravdy, vytrvalost v pronásledování, stálost a odvaha i přes tlak a nepřátelství svého okolí. Katakomy, Koloseum, cirky a arény - to jsou místa, která dnes připomínají ono hrdinství. Ale jsou i jiná místa hrdinství - gulagy, věznice, koncentráky, naše rodiny, školy, místa,

Hrdinství nebo obět? (soubor textů)

Převzato z Katecheze (<https://katecheze.evangnet.cz>)

kde pracujeme. Všude tam nacházíme i dnes hrdiny. Tedy pro mě je hrdinství, když člověk dokáže dělat naplno to, čemu věří, umí na sebe přijmout všechna rizika, umí se rozhodnout a nést důsledky svých rozhodnutí, stojí

na straně poznaného dobra i za cenu posměšků a nepochopení. Křesťansky řečeno, věří, že Ježíšova blahoslavenství nejsou hloupost, ale život, a to je pro mě hrdinství.

Je voják hrdina?

Mezi vojáky najdete sraby i hrdiny a také šedý průměr. Ale k těm hrdinům. Zrovna nedávno vyšel v tisku rozhovor s českým vojákem, který byl v Afghánistánu při atentátu velmi vážně zraněn, přišel o některé končetiny, těžko se pohybuje, ale chce dál pracovat v armádě, školit nové vojáky pro mise, protože věří, že to má smysl. Nevzdal to, ani přes ta hrozná zranění a zážitky z války. Má víru a vytrvalost. Nebojí se oběti. Právě s hrdinstvím je spojen smysl pro oběť. Neptat se co z toho budu mít já a kolik si v misi vydělám, ale co všechno jsem ochoten obětovat pro věc, o které jsem přesvědčen, že má smysl. I když to nemusí dobře dopadnout.

Jak boj formuje člověka?

Právě zátěž – fyzická i psychická – člověka nesmírně posunuje dál. Poznáte, co je ve vás, ale také, co je v těch kolem vás. Jak umíš unést obtíže života. Jaký opravdu jsi. Ruský básník a písničkář Vladimír Vysockij napsal báseň, kterou si často připomínám. Je o tom, jak poznáš kamaráda. “ ... Vezmi ho do hor, uvidíš..... Když v horách zuby zatíná, vzteká se, přitom šlape dál, nezřítíš se s ním z žádných skal, on by Tě nenechal. Až k vrcholům se bude drát, až tam Tě bude podpírat. Pak vedle něho pevně stůj a vždy mu důvěřuj.“

Vojáci trénují právě ono spolehnutí se v boji na druhého, v elitních oddílech mi řekli, že jsou víc než rodinou, dýchají jeden za druhého. A to se učí právě pod tlakem a ve vypjatých situacích.

Z každého boje, těžkých chvil, velkého rozhodování se můžeme něco naučit. Neutíkat před obtížemi, poprat se s nimi, to je také hrdinství. Vždyť co nic nestojí, za nic nestojí.

Jakub Holík, nar. 1971 v Brně, katolický kněz, v letech 1999 – 2005 vojenský kaplan, 6 měsíců mise v Bosně, od roku 2005 farář v Jimramově

HRDINSTVÍ ZNAMENÁ KŘIČET A MLČET VE SPRÁVNOU CHVÍLI

Kdy se obyčejný člověk může stát hrdinou? Poslechněte si tento příběh:

V roce 1941 nastoupila patnáctiletá Anička jako pomocnice v domácnosti do rodiny židovského advokáta Grossmana v Náměstově.

„Měl syny Harryho a Tonyho a neteř Katarínu. Když přišli Němci, tak se Grossmanovi schovali v obci Klin, kam jsem jim večer nosila jídlo. Synové se ukrývali jinde. Do domu chodili jen pro jídlo a prádlo. Jednou, když byli zrovna doma, pro ně přišli. Já začala křičet a oni oknem v koupelně utekli. Později se u nás doma objevila Katka. Otec, nevím jak, sehnal papíry od gestapa s povolením, že Katka smí odcestovat do Piešťan. Odvezla jsem ji tam a předala doktorce, která se o ni měla postarat. Hlavně je pro mne velkou poctou to, že si Katarína cení mé někdejší pomoci. Nedělala jsem to proto, abych něco dostala. Byla válečná doba a bylo normální, že si slušní lidé mezi sebou pomáhali,“ vypráví Anna Pospíchalová. (in Pardubický deník, 24.3.2009)

Paní Anna Pospíchalová loni získala titul spravedlivý mezi národy (hebrejsky: Chasid Umot ha-Olam). Ten dostávají lidé nežidovského původu, kteří přispěli k záchraně Židů před holocaustem. Na konci roku 2007 byl titul udělen přes 22 000 lidem, z toho 108 z České republiky a 498 ze Slovenska. Národ nejbohatší na "spravedlivé" je Polsko, Nizozemí a Francie. Jména českých nositelů najdete v Pinkasově synagoze v Praze.

Pospíšil, Petr

Autor: Ryšavý, Ivan

Autor: Holík, Jakub

Autor: Pospíšil, Petr

Rok vzniku: 2010

- [Církev](#)
- [Společenství](#)

Hrdinství nebo obět? (soubor textů)

Převzato z Katecheze (<https://katecheze.evangnet.cz>)

- [Společnost](#)
- [Podklad pro tematický program](#)
- [Úvaha pro biblický program](#)
- [Dorost](#)
- [Konfirmace](#)
- [Mládež](#)
- [15 minut](#)
- [30 minut](#)
- [60 minut](#)
- [Na počtu nezáleží](#)

Odkaz na zdroj: <https://katecheze.evangnet.cz/programy/hrdinstvi-nebo-obet-soubor-textu>